

Загальна характеристика класу Павукоподібні

МЕТА: ознайомити учнів з основними особливостями організації та процесів життєдіяльності павукоподібних.

Презентацію створено вчителем біології
Красноріченської ЗОШ I-III ступенів
Кремінського району
Бутко Ольгою Миколаївною

Клас Павукоподібні

Переважаю наземні членистоногі, але серед кліщів і павуків є вторинноводні форми. Їхнє тіло зазвичай складається з головогрудей і черевця. Вусиків павукоподібні не мають. Характерною ознакою групи є наявність у багатьох видів на черевці павутинних бородавок з павутинними залозами. Вони виробляють павутинні нитки, які павукоподібні використовують для створення ловчих сіток, вистилання нірок, виготовлення коконів та інших цілей.

Клас Павукоподібні

```
graph TD; A[Клас Павукоподібні] --- B[Ряд Павуки]; A --- C[Ряд Кліщі]; A --- D[Ряд Скорпіони];
```

Ряд
Павуки

Ряд Кліщі

Ряд
Скорпіони

Завдання.

Ознайомитись із рядами та представниками класу Павукоподібні.

Ряд Павуки

Павук-хрестовик

Павук-сріблянка

Павук-птахоїд

Тарантул

Каракурт

Ряд Кліщі

Іксодовий кліщ

Енцефалітний кліщ

Коростяний кліщ

Ряд
Скорпіони

ВИСНОВКИ:

- *Ряд Павуки*
- Велика група, представники якої мають будову, типову для павукоподібних. Розміри значною мірою варіюють (від часток міліметра до 20 см). Усі представники — хижаки. Розвиток прямий. Відіграють важливу роль у біоценозах як регулятори кількості дрібних тварин. Представники: павук-хрестовик, паук-сріблянка (живе у водоймах), павук-птахоїд.
- Деякі павуки отруйні й становлять небезпеку для людини. З отруйних павуків на території України живуть тарантул і каракурт. Укуси тарантула дуже болючі та спричиняють набрякання тканини в місці укусу, а укуси каракурта можуть призводити навіть до смертельного результату.
- *Ряд Кліщі*
- У представників ряду головогруді й черевце цілком зливаються. У передній частині тіла розташована голівка, що утворена хеліцерами й ногощупальцями. Розвиток непрямий.
- Серед кліщів є ґрунтоутворювачі, хижаки й паразити. Види, що паразитують на людині, є збудниками захворювань (корости, дерматитів). Багато паразитичних кліщів здатні переносити різні захворювання (енцефаліти, геморагічні лихоманки тощо).
- Кліщі, що паразитують на рослинах, можуть завдавати значних утрат урожаю сільськогосподарських культур.
- *Ряд Скорпіони*
- У представників ряду черевце розділене на дві частини — широку передню й вузьку задню. На останньому члену черевця розташовується отруйна залоза. Хижаки, великі тропічні види своїм укусом можуть спричинити смерть. Види, що живуть в Україні, не становлять небезпеки, хоча їхні укуси болючі.

Завдання для самоконтролю.

ТЕСТ 1

Навіщо павукоподібним потрібні ногощупальці й хеліцери?

- а) для розваг
- б) для дихання
- в) для розмноження
- г) для живлення
- д) для сну

Молодець!

